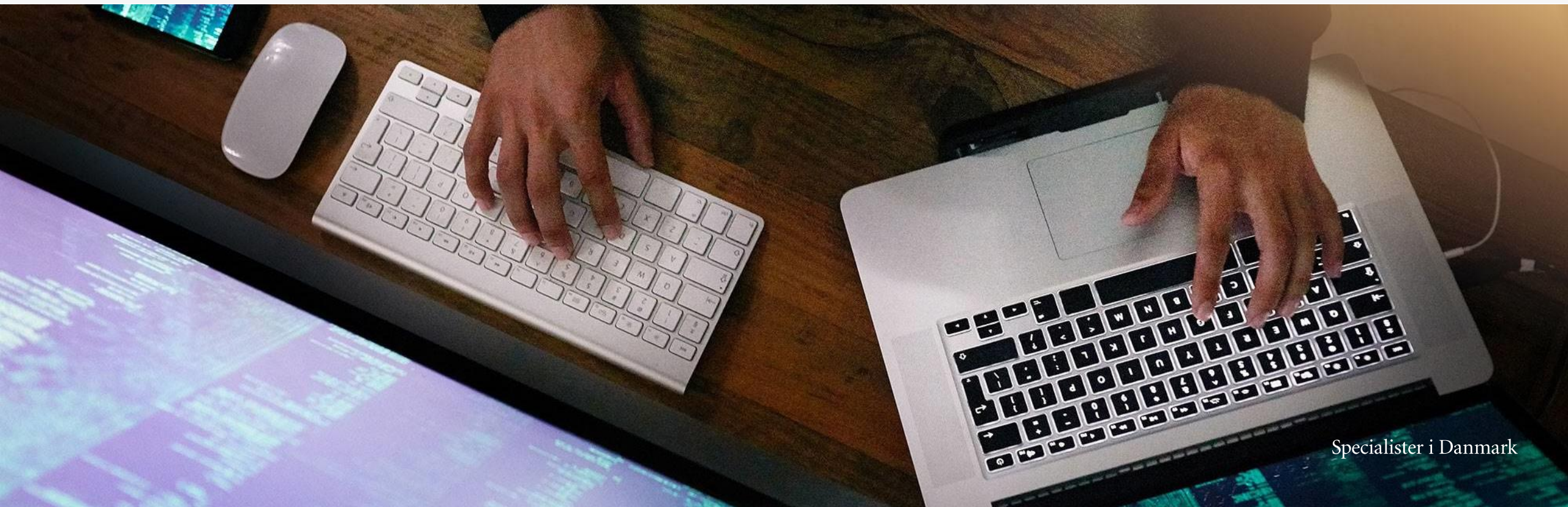

CYBERSIKKERHED I ENERGISEKTORERNE

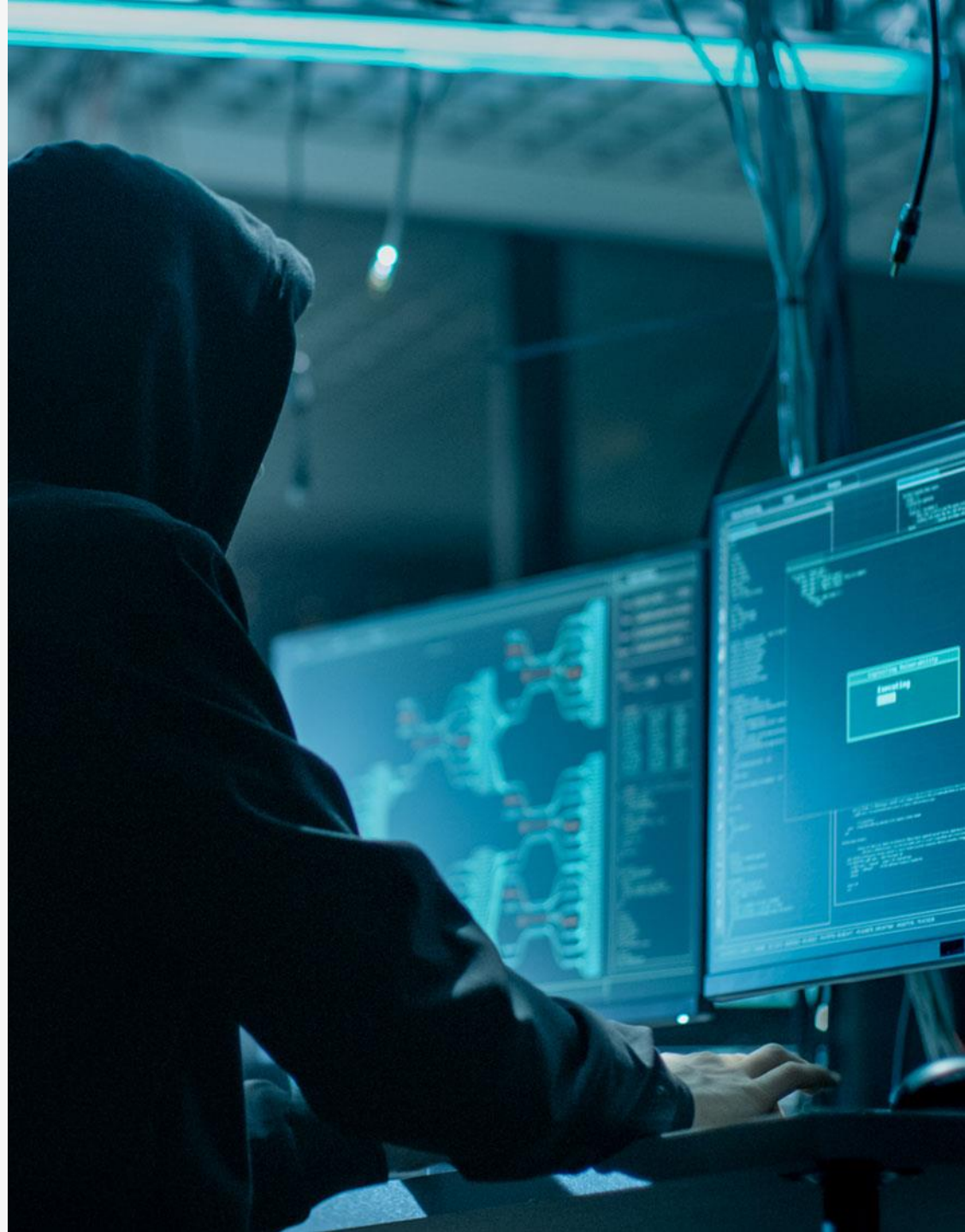
Juridiske opmærksomhedspunkter

CYBERTRUSLEN I SEKTOREN

- *Truslen fra cyberkriminalitet mod energisektoren er meget høj. Cyber kriminelle angreb, der har til formål at låse it-netværk og it-infrastruktur, kan i værste fald true forsyningssikkerheden (CFCS, 2018)*
- *[...] der har været flere målrettede forsøg på at få uautoriseret adgang til organisationer i den danske energisektor i 2017 (CFCS, 2018)*
- Primært **cyberspionage** og **cyberkriminalitet** (berigelse), men kan også bruges i forberedelsen af **destruktive angreb** (som fx set i Ukraine)

=> Samfundsmæssigt fokus, politiske tiltag og lovgivning!

UDVALGT LOVGIVNING

- "NIS-direktivet"
 - Krav til medlemsstaterne, og
 - Krav til sikkerheden hos operatører af væsentlige tjenester, f.eks. energi
- Lov om elforsyning og Lov om naturgasforsyning
 - Generelle krav til forsyningsvirksomheder, herunder om **it-beredskab for beskyttelsen af kritiske it-systemer**
- Bekendtgørelse om it-beredskab for el- og naturgassektorerne
 - Mere detaljerede krav til it-beredskaber for kritiske it-systemer

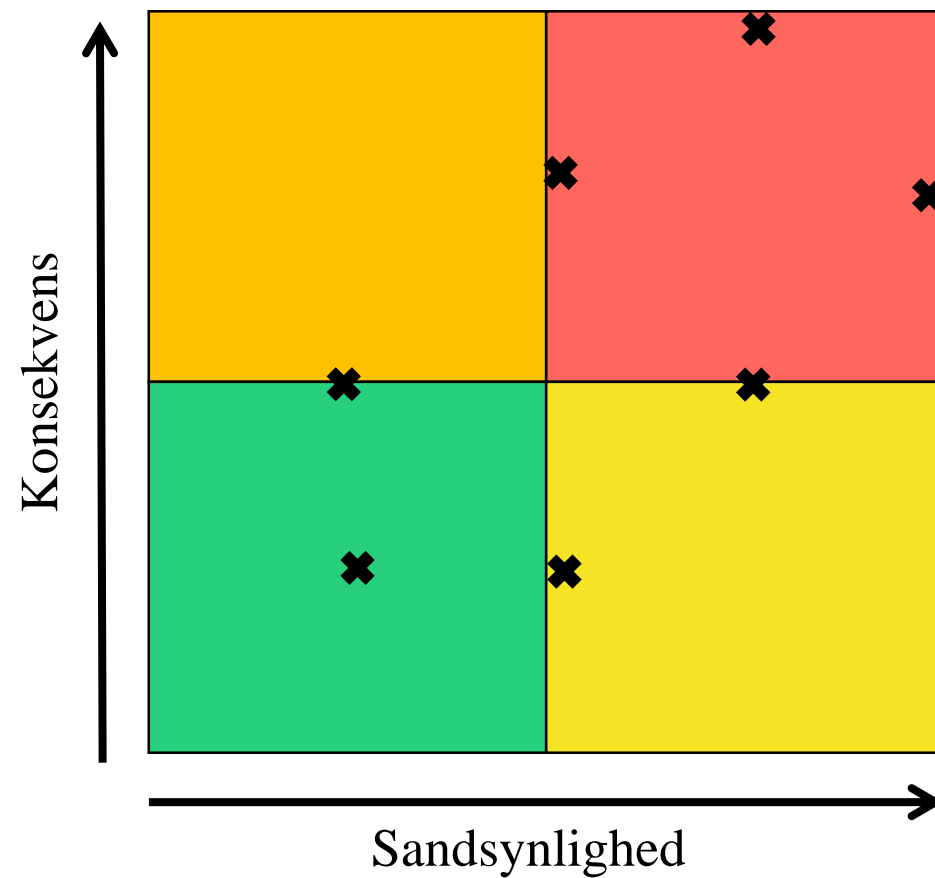
=> Relativt komplekst juridisk landskab

STRATEGIER

UDVALGTE FORPLIGTELSER

- Aktuelle risiko- og sårbarhedsvurderinger (high level til højre)
- It-beredskabsplaner baseret på risikovurderingen, inkl. beskrivelse af forebyggende foranstaltninger, rollefordeling mv.
- Fysiske og logiske sikringsforanstaltninger
- Uddannelse, awareness og it-beredskabsøvelser
- Underrette Energinet om alvorlige sikkerhedshændelser
- Dokumentation af efterlevelsen

LEVERANDØRSTYRING

- Behandles særskilt i bekendtgørelsen og stort fokus i strategien
- Forsyningsvirksomhederne har ansvaret for it-sikkerheden ved anvendelse af eksterne leverandører af it-systemer
- Strategiske og kommercielle overvejelser ved kontraktindgåelse
 - Skal sikkerheden detailspecificeres i kontrakten med leverandøren?
 - Hvad med de kontrakter vi allerede har indgået?
- Vejledning, metode og eksempler:
 - Digitaliseringsstyrelsen: <https://digst.dk/styring/standardkontrakter/klausuler-til-informationssikkerhed/kravkatalog-til-leverandoerer/>
 - ENISA's vejledning "Mapping of OES Security Requirements to Specific Sectors"

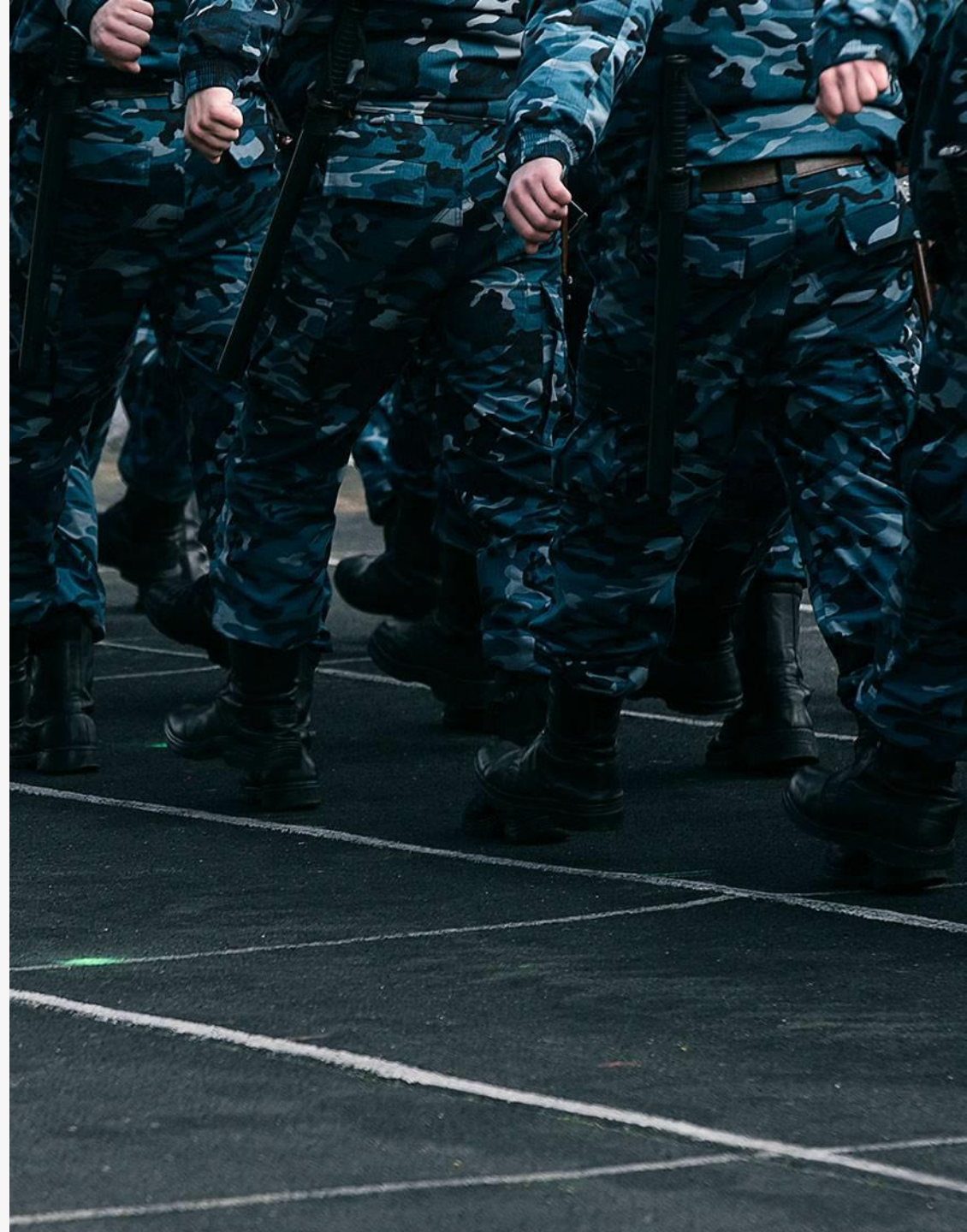
Sådan stiller du krav til leverandører om informationssikkerhed - *Katalog*

December 2017

2017

TILSYN OG BØDER

- Tilsyn med reglerne i energisektoren føres af Energistyrelsen
 - Kan kræve at der fremlægges det materiale, der er nødvendig for tilsynsvirksomheden, f.eks. dokumentation for en aktuel risikovurdering og passende sikkerhedsforanstaltninger
- Kan udstede påbud om it-revision og gennemførelse af tiltag
- Mulighed for daglige eller ugentlige bøder, hvis påbud ikke følges
 - Bøder der er **effektive, proportionale** og afskrækkende
 - Store bøder i UK (op til 17 mio. £). Afsmittende effekt i DK?

SPØRGSMÅL?

Emil Bisgaard

- Erhvervsjuridisk rådgiver, Senior Manager
- Cand.merc.jur.
- Certificeret ved GIAC i Law of Data Security & Investigations (GLEG)
- Kammeradvokaten siden 2011
- Rådgiver bl.a. inden for:
 - It og digitalisering
 - Cybersikkerhed
 - Outsourcing
 - Offentlige udbud
 - Kontrakter
 - Persondata
- Kontaktoplysninger: ebi@kammeradvokaten.dk, tlf. 50778476

